

בענין ניתוחי מתים

מחבר המאמר מתאר מקרה קונקרטי שעליו נשאל הרב יוסף דב סלובייצ'יק שליט"א ומסכם את השקפתו בשאלה זו. יש להדגיש שהסיכום הוא על-פי התרשמותו של מחבר המאמר ולא נכתב ע"י הרב סלובייצ'יק בעצמו:

- א. על פי ההלכה יש לבצע ניתוח-מתים בכל מקרה בו הניתוח עשוי לקדם את הרפואה ולהביא להצלת נפש;
- ב. בימינו אין כל ערך הלכתי לשאלה אם פיקוח-הנפש הוא 'לפנינו', משום שכל גילוי מדעי בתחום הרפואה יוודע לאלתר ברחבי תבל;
- ג. הרופא חייב לנמק בכל מקרה את הדרישה לבצע את הניתוח והרב חייב להתמצא בענייני רפואה, עד שיוכל להבין את נימוקי הרופא;
- ד. בכל מקרה שיש צורך בניתוח, חובת הרב לשכנע את בני המשפחה שיתנו את הסכמתם לכך;
- ה. לתפיסתם של הנפטר ובני משפחתו בדבר הניתוח יש מעמד הלכתי, כי מושג 'כבוד המת' כולל את דעת בני המשפחה בשאלה זו. לפיכך במקרים בלתי ברורים יש להטות את ההכרעה ההלכתית לצד דעתם של בני המשפחה.

(צ. זינגר, טורי ישורון, גליון ה', תשרי תשכ"ז, עמ' 33-34).

מקורות נוספים: ראה: אסיא, גליון יא, עמ' 22.

כל עיר שאין בה י' דברים האלו אין תלמיד חכם רשאי לדור בתוכה ואלו הן: רופא ואומן ובית המרחץ ובית הכסא ומים מצויין כגון נהר ומעיין ובית כנסת ומלמד תינוקות וגבאי צדקה ובין דין מכים וחובשים.

(רמב"ם, הלכות דעות, ד', כ"ג)